

ข้อมูลบุคคล

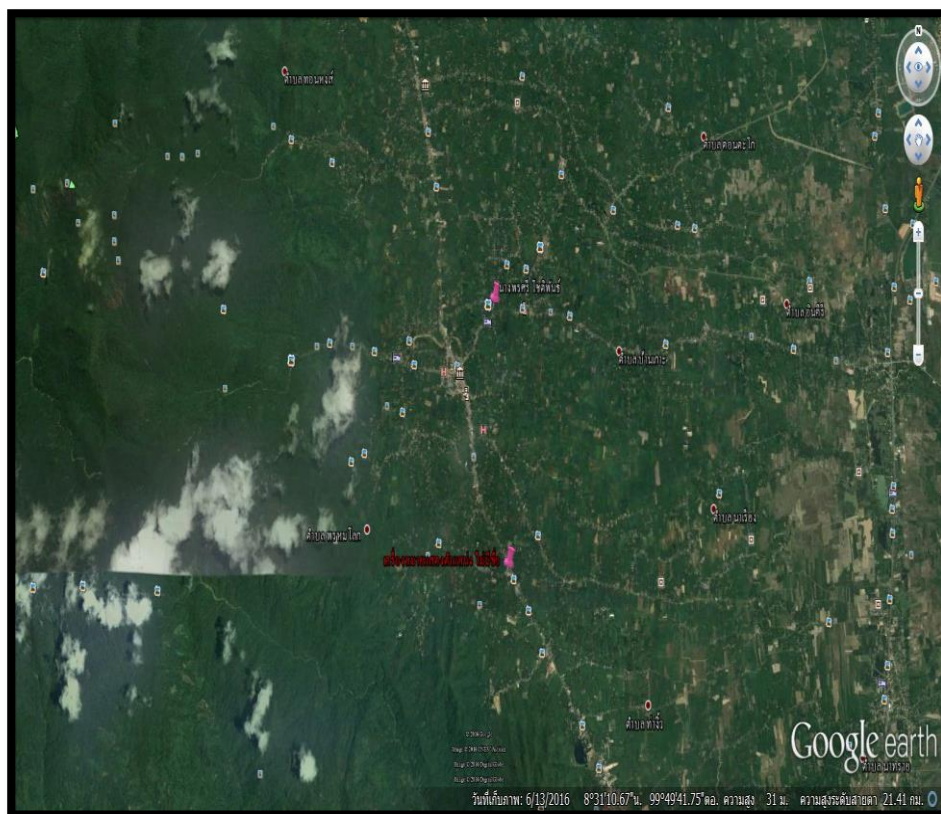
ชื่อ - สกุล	นางพรศรี โชติพันธ์
อายุ	58 ปี
เลขบัตรประจำตัวประชาชน	3800200081389
เชื้อชาติ	ไทย
ที่อยู่	113 หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
การศึกษา	ปริญญาตรี วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช ปี 2528
เบอร์โทร	084-6258422
อาชีพหลัก	เกษตรกร
สถานภาพ	สมรสกับ นายวินัย โชติพันธ์ มีบุตร 3 คน
วันเดือนปีเกิด	26 มิถุนายน 2504

พิกัด/ที่ตั้งแปลง “สวนมังคุด GAP “นางพรศรี โชติพันธ์”

08°31'49.87" N

99°51'06.12"E

สูงจากระดับน้ำทะเล 32 เมตร

1. ความคิดริเริ่มและความพยายามฟันฝ่าอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงาน

1.1 ความคิดริเริ่ม แนวความคิดในการทำงาน

นางพรศรี โชติพันธ์ ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก โดยมีพื้นที่ทำสวนทั้งหมด 72 ไร่ ประกอบด้วย ยางพารา จำนวน 21 ไร่ เงาะจำนวน 4 ไร่ ลองกองจำนวน 1 ไร่ สวนมั่งคุด จำนวน 46 ไร่ โดยการทำสวนเริ่มแรกได้อาศัยความรู้ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษและได้รับการอบรมจากหน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชนที่เข้ามาส่งเสริมจนเกิดทักษะความรู้ ความชำนาญและสะสมประสบการณ์และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต จนสามารถสร้างรายได้แก่ครอบครัว ปีละไม่ต่ำกว่า 5,000,000 บาท โดยมีผลผลิตมั่งคุดและผลไม้อื่นๆ ปีละ 50 ตัน และยางพารา จำนวน 8.5 ตัน

ซึ่งปัญหาของเกษตรกรก็จะหนีไม่พ้นปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่สามารถกำหนดราคาผลผลิตเองได้ โดยเฉพาะสวนมั่งคุดที่อยู่ในพื้นที่ราบ เพราะผลผลิตมีคุณภาพน้อยสาเหตุมาจากการทำลายของแมลงศัตรูพืช คือเพลี้ยไฟ ไรแดง ในระยะออกดอกถึงระยะติดผลอ่อน เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ปฏิบัติดูแลรักษาสวนมั่งคุดตามหลักวิชาการ นอกจากนี้เกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่จ้างแรงงานรายวันในการเก็บเกี่ยว ซึ่งแรงงานไม่มีความรู้ความชำนาญในการเก็บเกี่ยวทำให้ผลผลิตเสียหาย บางครั้งก็มีการเก็บผลผลิตที่ร่วงหล่นใต้โคนผสมทำให้พ่อค้าต้องคัดทิ้งจำนวนมาก เป็นสาเหตุทำให้ราคาตกต่ำ จึงมีแนวความคิดที่จะรวมกลุ่มเกษตรกรในหมู่บ้านเพื่อทำมั่งคุดคุณภาพ พร้อมกันนี้นางพรศรีก็ได้จัดการสวนมั่งคุดของตนด้วยการจัดการที่ถูกต้องและเหมาะสมไปด้วยเพื่อเป็นตัวอย่างและแปลงเรียนรู้แก่เกษตรกรทั่วไป จนได้รับมาตรฐาน GAP พืช ในปี 2552 พื้นที่จำนวน 25 ไร่ กับกรมวิชาการเกษตร

ปัจจุบันได้บริหารจัดการสวนผลไม้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้สำหรับการศึกษาดูงานของเกษตรกรทั่วไป ซึ่งจะถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตมั่งคุดคุณภาพ การคัดแยก การตลาดมั่งคุด และอื่นๆอย่างกว้างขวาง

และมีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมังคุดจนผลิตมังคุดคุณภาพเพื่อส่งออกต่างประเทศ และเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งโรงคัดบรรจุมังคุดในนามกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าข้าม เพื่อรับซื้อมังคุดสมาชิกภายในกลุ่มและสมาชิกเครือข่ายกลุ่มแปลงใหญ่จนกลุ่มมีอำนาจการต่อรองเรื่องราคาของสมาชิกจนเป็นที่ยอมรับสามารถส่งผลผลิตมังคุดคุณภาพส่งขายประเทศจีนและเยอรมันจำนวนกว่า 100 ตัน/ปี

1.2 การพัฒนาไร่รู้

โดยการทำสวนแรกๆได้อาศัยความรู้ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษและโดยการเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชนที่เข้ามาส่งเสริมจนเกิดทักษะความรู้ ความชำนาญและสะสมประสบการณ์ และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตจนประสบผลสำเร็จสามารถสร้างและเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวและชุมชนตลอดจนเครือข่ายเกษตรกรชาวสวนมังคุดในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

1.3 การประยุกต์ และการบริหารจัดการใช้เทคโนโลยี มีการนำหลักวิชาการจากการศึกษาด้วยตนเอง และจากเอกสารตำราและการอบรมของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่างๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการผลิตพืชมังคุดคุณภาพในสวนของตัวเองเช่นการให้น้ำ การใส่ปุ๋ย การป้องกันกำจัดโรคแมลง การเก็บเกี่ยวผลผลิต เป็นต้น

1.4 การแก้ไขปัญหาด้านการผลิต เศรษฐกิจ และสังคม มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกมังคุดและผลิตมังคุดคุณภาพ จนผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับสามารถส่งผลผลิตมังคุดขายประเทศเยอรมัน และจีน

2. ผลงานและความสำเร็จของผลงาน ทั้งปริมาณ และคุณภาพ ตลอดจนระยะเวลาที่ปฏิบัติงานและความยั่งยืนในอาชีพ

- 1.เกษตรกรผู้ทำประโยชน์ภาคการเกษตร ประจำปี 2562 เศรษฐกิจการเกษตรอาสา (ศกอ)
- 2.อาสาพัฒนาชุมชนดีเด่น จากกรมการพัฒนาชุมชน และสมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย ประจำปี 2562
- 3.เศรษฐกิจการเกษตรอาสา (ศกอ) ดีเด่น จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประจำปี 2560
- 4.เป็นผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนดีเด่น ระดับโซน (โซนเล) จ.นครศรีธรรมราช ประจำปี 2557

- 5.รองชนะเลิศอันดับ 1 วิสาหกิจชุมชนดีเด่น จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปี 2556 จากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
- 6.ปราชญ์ชาวบ้านในหมู่เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประจำปี 2555 ด้านการจัดการกลุ่ม จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 7.เกษตรกรต้นแบบเจ้าของแหล่งเรียนรู้ ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ได้ให้การสนับสนุนและความร่วมมืออันดียิ่ง โครงการอบรมเพื่อเพิ่มผลิภาพการผลิตของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ปี 2558/2559 และจากปัญหาราคาสินค้าเกษตร
- 8.ครอบครัวร่วมเย็น เนื่องในวันแห่งครอบครัว ประจำปี 2557 จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 9.ได้รับการคัดเลือกเป็นแม่ดีเด่น เนื่องในวันแม่แห่งชาติ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช
10. ได้รับการรับรอง GMP โรคคั้ดบรรจุม้งคุด ปี 2561
- 11.ได้รับการรับรองแหล่งพืชอินทรีย์ ตั้งแต่ ปี 2555
- 12.ได้รับการรับรอง GAP พืช ตั้งแต่ ปี 2552

นางพรศรี โชติพันธ์ มีการบริหารจัดการที่ดี มีการศึกษาจนทราบว่า การผลิตมังคุดคุณภาพจะต้องบริหารจัดการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับระบบธรรมชาติ และความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ที่ดำเนินกิจการ จนเป็นต้นแบบเกษตรกรผลิตมังคุดคุณภาพของจังหวัดและภาคใต้ และรวมกลุ่มเกษตรกรและก่อตั้งกลุ่มผลิตมังคุดคุณภาพบ้านท่าข้ามเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องราคา สร้างโรงคัดบรรจุมังคุดในนามกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าข้ามส่งต่างประเทศ(จีน,เยอรมัน)

การจัดการแปลง

1. แหล่งน้ำ ใช้น้ำคลอง และติดตั้งระบบสปริงเกอร์ คุณภาพของน้ำเหมาะสมตามมาตรฐานคุณภาพน้ำที่ใช้เป็นแหล่งน้ำภายในสวน มีปริมาณเพียงพอตลอดทั้งปี

2. พื้นที่ปลูก และสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป

- พื้นที่ปลูกมีจำนวน 25 ไร่ ระยะปลูก 10 X 10 เมตร จำนวน 400 ต้น อายุมังคุด 35 ปี โดยระหว่างแถวมังคุด ปลูกผักเหียง เพื่อเสริมรายได้ ซึ่งเป็นการวางแผนการใช้น้ำให้ได้ประโยชน์เต็มที่ โดยเมื่อให้น้ำมังคุด ผักเหียงก็จะได้รับน้ำไปด้วย

3.การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร

มีการใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตรเล็กน้อยมาก ใช้เฉพาะในช่วงวิกฤติและจำเป็นเท่านั้น เช่น ช่วงแตกใบอ่อน ดอกอ่อน และผลอ่อน และมีการใช้น้ำหมักสมุนไพร เช่น ยาเส้น บอระเพ็ด สะเดา ปลาไหลเผือก จีไหล์ ฯลฯ เพื่อใช้ป้องกันกำจัดแมลง และจะใช้ อะบาเม็กติน และ อิมิดาโคลพริด เฉพาะช่วงที่มีการระบาดของศัตรูพืชรุนแรงเท่านั้น โดยใช้สารเคมีทางการเกษตรตามคำแนะนำในฉลาก และปฏิบัติตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP

พืช ในเรื่องการใช้สารเคมีทุกประการ การทิ้งภาชนะของสารเคมีการเกษตรที่ใช้แล้ว จะมีการเก็บรวบรวมและขุดหลุมฝังดิน

4.การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว

การจัดการเพื่อเตรียมต้นให้มีความพร้อม

การเตรียมต้นให้สมบูรณ์เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับออกดอกให้เริ่มเตรียมตั้งแต่หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จสิ้น โดยมีขั้นตอนการจัดการดังนี้

การตัดแต่งกิ่ง

มังคุดเป็นไม้ผลที่มีทรงพุ่มแน่นทึบหากไม่มีการตัดแต่งกิ่งออกบ้างมีผลทำให้ความชื้นในทรงพุ่มสูง ส่งผลให้เกิดการระบาดของโรคใบจุดสาหร่ายสีเขียวแกมแดงได้ง่าย นอกจากนั้นยังพบว่าหากปล่อยให้ทรงพุ่มแน่นทึบทำให้ใบและกิ่งที่อยู่ส่วนล่างไม่ได้รับแสงทำให้ใบร่วงและทิ้งกิ่งในที่สุด หรือกรณีที่ปลูkmังคุดในระยะชิดเกินไป เมื่อมีอายุมากขึ้นทำให้ทรงพุ่มเจริญเติบโตมาประสานกัน ทำให้เกิดอิทธิพลของร่มเงาเกิดขึ้น ซึ่งก็ส่งผลทำให้ส่วนที่มีร่มเงาเกิดการทิ้งใบและกิ่ง

ดังนั้นหลักของการตัดแต่งกิ่งหากปลายกิ่งของแต่ละต้นมาชนกันควรตัดปลายกิ่งออกให้มีช่องว่างเพื่อให้แสงแดดส่องทะลุผ่าน เพื่อให้ใบได้รับแสงแดด สำหรับการตัดแต่งกิ่งภายในทรงพุ่มก็เป็นสิ่งจำเป็นโดยการตัดแต่งกิ่งกระโดงภายในกิ่งหลักและกิ่งแขนงออกบางส่วนเพื่อให้แสงแดดส่องทะลุเข้าไปในทรงพุ่มได้ประมาณ ๒๐ – ๓๐ เปอร์เซ็นต์

สำหรับมังคุดที่มีอายุมากและต้นสูงมักจะพบปัญหาเกี่ยวกับการหักของกิ่งหลัก ทั้งนี้เพราะกิ่งมีกิ่งใบมากบริเวณปลายกิ่ง ทำให้รับน้ำหนักไม่ไหวเกิดการหักของกิ่ง ดังนั้นควรตัดออกบางส่วนเพื่อลดน้ำหนักของกิ่ง และเป็นการเปิดช่องให้แสงแดดส่องเข้าไปในทรงพุ่ม ทำให้เกิดกิ่งกระโดงบริเวณโคนกิ่งหลัก ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการหักของกิ่งได้

สรุปเกี่ยวกับการตัดแต่งกิ่งมังคุด คือ ควรตัดแต่งกิ่งภายในทรงพุ่มออกเพื่อให้แสงแดดส่องทะลุเข้าไปในทรงพุ่มได้ ซึ่งการตัดแต่งสามารถลดปัญหาการให้ผลตกปีเว้นปีได้ และลดการฉีกหักของกิ่งในต้นมังคุดที่มีอายุมากและต้นสูง

การกำจัดวัชพืช

ใช้การตัดหญ้า โดยตัด ๒-๓ ครั้ง/ปี ไม่มีการใช้สารเคมีฉีดพ่น สำหรับในฤดูแล้งมีการใช้วัสดุคลุมโคนต้น เช่น ฟางแห้ง หญ้าแห้ง คลุมโคนต้นเพื่อรักษาความชื้นในดิน และช่วยป้องกันวัชพืชได้ด้วย

การให้ปุ๋ยบำรุงต้น

หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จต้นจะค่อนข้างโทรมเนื่องจากการเก็บเกี่ยวและการดึงอาหารไปสร้างผล ต้นมังคุดจะมีลักษณะใบกร้านไม่เขียวเข้ม วัตถุประสงค์การใส่ปุ๋ยบำรุงต้นเพื่อกระตุ้นให้มังคุดแตกใบอ่อนใหม่ เพื่อสร้างและสะสมอาหาร ใช้สำหรับการออกดอกในช่วงฤดูแล้งปีต่อไป หากต้นมังคุดไม่แตกใบอ่อนจะทำให้ต้นมังคุดไม่ออกดอกหรือออกดอกน้อยในปีต่อไป สำหรับปุ๋ยที่ใช้บำรุงต้นมี ๒ ชนิด คือ

๑. ปุ๋ยอินทรีย์ มีการใช้ปุ๋ยคอก (มูลไก่, มูลสุกร, มูลโค) และปุ๋ยหมัก จากการผลิตเอง โดยเลือกวัสดุที่หาง่าย ราคาถูก การใช้ปุ๋ยคอกข้อควรระวังคือปุ๋ยคอกจะต้องเก่าหรือผ่านการหมักหรือย่อยสลายตัวดีแล้ว ไม่ควรใช้ปุ๋ยคอกใหม่ๆ เพราะจะทำให้เกิดปัญหารากเน่าแห้งได้ นอกจากนั้นควรระวังปุ๋ยคอกที่ใช้โซดาไฟฆ่าเชื้อในคอกสัตว์ ซึ่งจะเป็นอันตรายต่อต้นมังคุดได้ อัตราการใช้ปุ๋ยคอกกับมังคุดให้ใช้ ๒ เท่า ของเส้นผ่าศูนย์กลางของทรงพุ่ม เป็นอย่างต่ำ ประโยชน์ของปุ๋ยอินทรีย์นอกจากจะให้อาหารแก่พืชหลัก ยังช่วยทำให้คุณสมบัติทางกายภาพและเคมีของดินดีตามมาด้วย เช่น ทำให้ดินร่วนซุย โปร่ง ระบายน้ำ ระบายอากาศได้ดี

๒.ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยที่ใช้บำรุงต้น ปรับใช้ตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นหลัก โดยในปีที่ผ่านมาใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ในการบำรุงต้น ๘-๒๔-๒๔ เพื่อชักนำการออกดอก ๑๓-๑๓-๒๑ บำรุงผล อัตรา ๒ กิโลกรัม/ต้น/ปี

หมายเหตุ ก่อนใส่ปุ๋ยควรทำความสะอาดส่วน โดยเฉพาะบริเวณใต้ทรงพุ่ม ควรกวาดเศษกิ่งไม้ออกให้หมด หรือกำจัดวัชพืชก่อนใช้ปุ๋ย ทั้งนี้เพื่อลดการแก่งแย่งธาตุอาหาร และเพิ่มประสิทธิภาพของปุ๋ย หากดินมีความชื้นต่ำ หรือดินแห้งควรให้น้ำตามทุกครั้งหลังใส่

การให้น้ำ

น้ำเป็นปัจจัยที่จำเป็นอย่างมากต่อการเจริญเติบโต หากขาดน้ำถึงแม้จะใส่ปัจจัยอื่นเต็มที เช่น ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลง เป็นต้น ก็ไม่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชได้ การให้น้ำควรให้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อดิน ความชื้นในดิน ปริมาณ และการกระจายของฝนด้วย

สำหรับมังคุดที่ให้ผลผลิตแล้ว การให้น้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสมในแต่ละช่วงของการเจริญเติบโต จะส่งผลต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ซึ่งสามารถจัดการได้ดังนี้

๑. ระยะก่อนออกดอก ควรงดการให้น้ำเพื่อให้เกิดสภาวะแห้งแล้ง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของสารประกอบคาร์บอนและไนโตรเจนภายในต้น เพื่อการชักนำในการออกดอก หากเกิดความแห้งแล้งต่อเนื่องนานเกินไปควรให้น้ำบ้างเพื่อให้ตาดอกมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องกรณีต้นมังคุดได้รับน้ำมากเกินไป เช่น ฝนตกชุกในระยะนี้มีผลทำให้ตาดอกเปลี่ยนเป็นใบแทนดอก ทำให้การออกดอกล่าช้าหรือไม่ออกดอกในฤดูกาลนั้นๆ เนื่องจากใบแก่ไม่ทัน

๒. ระยะออกดอก ดอกบานและผลอ่อน ควรมีการให้น้ำ หากขาดน้ำทำให้เปอร์เซ็นต์การบานของดอกลดลง การออกดอกไม่สมบูรณ์ เปอร์เซ็นต์การติดผลลดลง เกิดการร่วงของดอกและผลอ่อน ซึ่งระยะนี้ใช้เวลาประมาณ ๑ เดือน

๓. ระยะหลังมังคุดติดผลประมาณ ๑ เดือน ต้องให้น้ำเพิ่มขึ้นและมีการให้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผลมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คุณภาพของผลผลิตดี ในระยะผลมีการพัฒนาหากเกิดการขาดน้ำสลับกับการได้รับน้ำมากเกินไปอาจเนื่องจากฝนตกชุก ทำให้เปลือกผลแตกร้าว เป็นเนื้อแก้ว และอาการยางไหลในเนื้อผล

การจัดการเพื่อชักนำการออกดอกของมังคุด

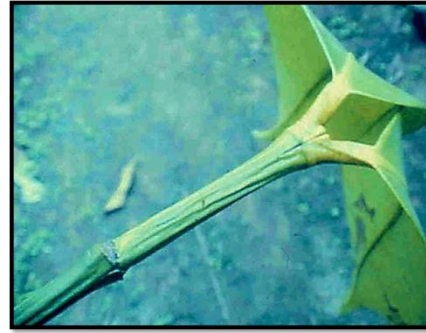
หลังจากมังคุดมีการเจริญเติบโตทางลำต้นในช่วงฤดูฝน โดยการแตกใบใหม่ประมาณ ๒ ชุด (ใช้เวลาประมาณ ๓ – ๔ เดือน) มังคุดจะมีการสร้างและสะสมอาหารเพื่อใช้ในการเจริญเติบโต ซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอ และเพื่อออกดอกในช่วงฤดูแล้ง ดังนั้นควรมีการจัดการเพื่อชักนำให้มังคุดมีการออกดอก

๑. การใส่ปุ๋ยเร่งดอก จากเดิม ใช้สูตร ๘ – ๒๔ – ๒๔ อัตรา ๒ กิโลกรัม/ต้น ในเดือนธันวาคม หลังใส่ปุ๋ยควรให้น้ำตามเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของปุ๋ย

๒. การทำให้ดินแห้งเร็ว เพื่อให้มังคุดออกดอกเร็วขึ้น และออกดอกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเกิดสภาวะแห้งแล้งต่อเนื่องกัน ๒๐ – ๓๐ วัน หากมีกิ่งด้านล่างบริเวณใต้ทรงพุ่มโน้มลงให้ยกขึ้นโดยใช้ไม้ค้ำยัน หรือใช้เชือกดึงยกขึ้นเพื่อให้เกิดสภาพโปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก ช่วยทำให้ดินแห้งเร็วขึ้น

๓. งดการให้น้ำ หลังให้ปุ๋ยเร่งดอกควรงดการให้น้ำ เพื่อให้เกิดสภาวะแห้งแล้ง และให้สังเกตบริเวณข้อที่ติดกับยอด และข้อที่สองมีอาการเหี่ยวเป็นร่อง ควรให้น้ำประมาณครึ่งหนึ่งจากที่เคยให้ เพื่อชักนำให้เกิดดอก เพราะหากขาดน้ำอย่างต่อเนื่องอีกจะทำให้มังคุดออกดอกจำนวนมากเกินไป

๔. การเปิดตาดอกโดยการให้น้ำ ๒๐๐ ลิตร/ต้น เพื่อกระตุ้นการแตกตาดอก โดยไม่ใช้ระบบสปริงเกอร์

การควบคุมปริมาณดอกต่อนต้นให้เหมาะสม

มังคุดจะออกดอกหลังเกิดสภาวะแห้งแล้งต่อเนื่องประมาณ ๒๐ – ๓๐ วัน (ช่วงเดือน ก.พ. – เม.ย.) หากเกิดสภาวะแห้งแล้งต่อเนื่องยาวนานมังคุดจะออกดอกเป็นกระจุก จำนวน ๑ – ๓ ดอกต่อยอด และจะออกดอกมากเกินไป ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ทำให้มีผลขนาดเล็กไม่ได้มาตรฐาน นอกจากนี้ยังพบว่าหากออกดอกมากเกินไปไปปีถัดไปจะออกดอกน้อยหรือไม่ออกดอกเลย ดังนั้นการควบคุมปริมาณดอกที่เหมาะสมต่อต้นจะส่งผลทำให้ได้ผลที่ได้มาตรฐาน (น้ำหนักผลมากกว่า ๘๐ กรัม) ต้นไม้โทรม ลดปัญหาการออกดอกติดผลตกปีไม่ตกปี

การจัดการเพื่อส่งเสริมการพัฒนาของผลเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตที่มีคุณภาพ

หลังจากจัดการให้มีปริมาณดอกต่อนต้นที่เหมาะสม มังคุดจะมีการพัฒนาจากดอกไปเป็นผล และสุกแก่เก็บเกี่ยวได้ ซึ่งจะใช้เวลาในช่วงการพัฒนาของผลประมาณ ๑๒ – ๑๔ สัปดาห์ ในช่วงดังกล่าวนี้ควรมีการจัดการที่ถูกต้องและเหมาะสม จะส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตมังคุด ซึ่งมีขั้นตอนการจัดการดังนี้

๑. การป้องกันกำจัดศัตรู ช่วงมังคุดออกดอกและติดผลอ่อนเป็นช่วงฤดูแล้งความชื้นในอากาศต่ำ ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมต่อการเข้าทำลายของศัตรูมังคุดคือ เพลี้ยไฟ และไรแดง ศัตรูชนิดนี้จะเข้าไปดูดน้ำเลี้ยงของดอกและผลอ่อน ทำให้ดอกและผลอ่อนร่วง หรือหากผลอ่อนไม่ร่วงก็จะทำให้ผลแคะแกรนไม่เจริญเติบโต และผิวผลจะมียางไหล ผิวผลลายไม่ได้คุณภาพ

การเฝ้าระวังศัตรู ๒ ชนิดนี้ ในช่วงมังคุดออกดอกติดผลอ่อนหากสภาพอากาศแห้ง ศัตรูพวกนี้จะเข้าทำลาย ปกติจะมองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ให้นำดอกหรือผลอ่อนเคาะลงบนกระดาษสีขาว และใช้แว่นขยายส่องดูจะ

เห็นตัวอ่อนเป็นสีน้ำตาลอมแดง มีการป้องกันโดยการใช้น้ำหมักสมุนไพร เช่น ยาเส้น บอระเพ็ด สะเดา ปลาไหลเผือก ขี้เหล็ก ฯลฯ และในกรณีที่มีการระบายอย่างรุนแรงจึงจะมีการใช้สารเคมี ดังนี้

๑.๑ อะบาเม็กติน ๑.๘% อัตรา ๒๐๐ ซีซี/น้ำ ๒๐๐ ลิตร ฉีดพ่นใน และนอกทรงพุ่ม ระยะหัวกลมเล็ก

๑.๒ อิมิดาคลอพริต ๗๐% อัตรา ๕๐ ซีซี/น้ำ ๒๐๐ ลิตร เพื่อป้องกันศัตรูพืชอีกครั้งหนึ่ง

๒. การให้น้ำ ระยะออกดอกผลอ่อนและผลกำลังเจริญเติบโต ควรมีการให้น้ำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลมั่งคุดมีคุณภาพปราศจากอาการผลแตก เนื้อแก้ว และยางไหลในเนื้อผลโดยให้น้ำ ๕๐ ลิตร/ต้น/วัน

ตาราง แผนการดำเนินงานกิจกรรมภายในฟาร์ม

กิจกรรม	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค.	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค
- ตัดแต่งกิ่ง	←→											
- ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕	←→								←→			
- ใส่ปุ๋ยอินทรีย์									←→			
- ใส่ปุ๋ยสูตร ๘-๒๔-๒๔					←→					←→		
- ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑										←→		
- ให้น้ำ	←→						←→					←→
- เก็บเกี่ยว											←→	←→

5. การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

ช่วงการสุกแก่เมื่อผลมั่งคุดเริ่มเปลี่ยนสี ทำการเก็บเกี่ยวทุกวัน โดยการเก็บเกี่ยวผลที่สุกพอดี และจำหน่ายที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านท่าข้าม ซึ่งตนเองเป็นประธานกลุ่ม และส่งผลผลิตให้โรงคัดบรรจุฯ ของกลุ่มอีก ที่ผลผลิตส่วนใหญ่จะส่ง ประเทศ จีน และเยอรมัน

ผลผลิตมีการคัดเกรดผลผลิตดังนี้

เบอร์ ๑ สภาพสมบูรณ์ ผิวลายไม่เกิน ๑๐% หูเขียว

น้ำหนัก ๙๐ กรัมขึ้นไปไม่มียางไหล

เบอร์ ๒ สภาพสมบูรณ์ ผิวลายไม่เกิน ๓๐%
 เบอร์ ๓ สภาพสมบูรณ์ ผิวลายไม่เกิน ๑๐%
 เบอร์ ๔ นอกเหนือจากมาตรฐานเบอร์ ๑-๓

ดอก ดำ มังคุดมีสีแดงคล้ำ-สีดำ

หูเขียว น้ำหนัก ๙๐ กรัมขึ้นไปไม่มียางไหล
 หูเขียว น้ำหนัก ๕๖-๘๙ กรัมไม่มียางไหล
 น้ำหนัก ๕๖ กรัมลงมาแต่ไม่ตกดิน ไม่มียางไหล
 น้ำหนัก ๕๕ กรัมลงมา ไม่มีลูกสีดำ ไม่มีลูกเขียว
 ไม่ระบุน้ำหนัก

6. การพักรผลิตผล การขนย้าย ในแปลงปลูกและเก็บรักษา

มีสถานที่เก็บเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตร แยกแต่ละชนิดออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ง่ายต่อการใช้งาน มีการล้างและทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์หลังการใช้งานเสร็จทุกครั้ง

การขนย้ายผลผลิตในแปลง เก็บผลผลิตอย่างระมัดระวังป้องกันผลผลิตชำ แล้วใส่ตะกร้ารวบรวมมาคัดขนาดและแยกบรรจุที่กลุ่ม เพื่อส่งโรงคัดบรรจุต่อไป

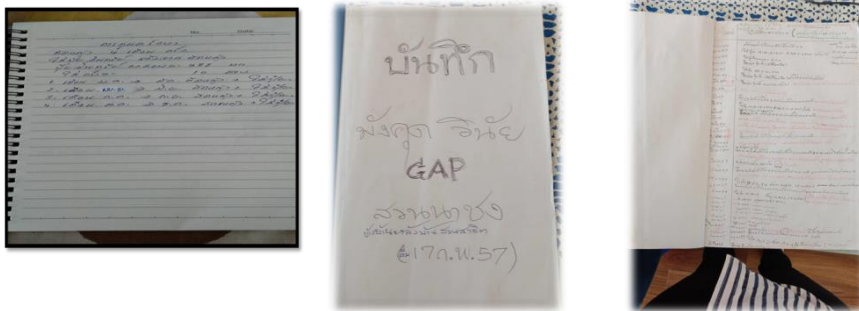

7. สุขลักษณะส่วนบุคคล

มีการป้องกันไม่ให้เกิดการปนเปื้อน และตรวจสอบสภาพประจำปีทุกปี และหมั่นศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจ ด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลเป็นอย่างดี รวมทั้งได้รับการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องทางด้านสุขภาพ

8.การบันทึกข้อมูลและการตามสอบ

มีการบันทึกข้อมูลการได้มาของปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี และการปฏิบัติงานภายในแปลง ลงในแบบบันทึก มีการจัดทำแผนการในแต่ละปีอย่างละเอียด เพื่อสะดวกในการสืบค้นข้อมูลในปีการผลิตที่ผ่านมา เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดการ การผลิตในปีปัจจุบัน

ต้นทุนการผลิตและรายได้ ปี 2562

พื้นที่ปลูกมังคุด 25 ไร่จำนวน 400 ต้น อายุ 35 ปี

1.รายได้จากการขายผลผลิตมังคุด จำนวน 80,000 กิโลกรัม	3,200,000 บาท
2. รายจ่าย	
2.1 ค่าสารเคมี	5,500
2.2 ค่าปุ๋ยเคมี	120,000
2.3 ค่าปุ๋ยคอก	10,000
2.3 ค่าจ้างตัดหญ้า	9,500
2.4 ค่าจ้างเก็บเกี่ยว	560,000
2.5ค่าแรงงานตนเอง	9,000
2.1 ค่าจัดการอื่นๆ	3,022
รวมทุน	714,000
กำไรสุทธิ	2,486,000

ผลผลิตสูงสุด ๘๕ ตัน/ปี

ผลผลิตน้อยสุด ๔๒ ตัน/ปี

ผลผลิตเฉลี่ย ๖๔ ตัน/ปี

5 ความเป็นผู้นำ และการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้านต่างๆ

นางพรศรี โชติพันธ์ เป็นตัวแทนกลุ่มของชุมชนในการประสานงานและการให้ความร่วมมือกับภาครัฐ และชุมชนเป็นบุคคลสาธารณะ ดังนี้

- 1.คณะกรรมการพัฒนาและบริการจัดการไม้ผล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2.นายกสมาคมชาวสวนผลไม้ นครศรีธรรมราช
- 3.คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 4.ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดนครศรีธรรมราช

5.ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอพรหมคีรี
 6.ประธานโครงการ 9101 ตามรอยเท้าพ่อ ภายใต้ร่มพระบารมี เพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่าง
 ยั่งยืน

7. ประธานวิสาหกิจชุมชนไม้ผลบ้านท่าข้าม ตำบลบ้านเกาะ
8. คณะทำงานของสภาเกษตรกรนครศรีธรรมราช
- 9.อาสาสมัคร GAP และอาสาสมัครเกษตร ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี
10. ผู้นำชุมชนตำบลบ้านเกาะ
11. เจริญกิจกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านเกาะ
12. คณะทำงานโครงการบริหารจัดการการผลิตไม้ผลเมืองนครศรีธรรมราช
13. คณะกรรมการหมู่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลบ้านเกาะ
14. เป็นวิทยากรบรรยายการบริหารจัดการกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ พัฒนาชุมชนอำเภอ
 พรหมคีรี
15. เป็นแหล่งเรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- 16.เป็นผู้แทนครอบครัวร่วมเย็น ระดับจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2557 ของหน่วยงานสำนักงาน
 พัฒนาชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช
17. เป็นวิทยากรแหล่งเรียนรู้การจัดการสวนมังคุดที่มีคุณภาพ มี 4 แบบ
 - มังคุดอินทรีย์
 - มังคุดแบบผสมผสาน
 - มังคุดเชิงเดี่ยว
 - มังคุดนอกฤดู

นางพรศรี โชติพันธ์ ได้เสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้านต่างๆ มากมาย ดังนี้

- 5.1 การส่งเสริม สงเคราะห์และการช่วยเหลือสังคม
- 5.2 การช่วยเหลืองานของหมู่บ้านด้วยจิตอาสา ไม่คิดค่าตอบแทน เช่น การจัดดอกไม้ในงานพิธีต่างๆใน
 ชุมชน การช่วยเหลืออุปกรณ์เครื่องครัวในซึ่งขงกลางของหมู่บ้านให้สามารถนำไปใช้ในงานต่างๆของ
 หมู่บ้าน
- 5.3 การประสานสนับสนุนและการจัดกิจกรรมต่างๆให้กับผู้สูงอายุในชุมชนและในตำบล
 - กิจกรรมผู้สูงอายุ
 1. การจัดกิจกรรมวันสงกรานต์ การตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ
 2. การศึกษาดูงานเกี่ยวกับกิจกรรมทางสุขภาพ การประกอบอาชีพเสริมเด็กและเยาวชน
 - 1. วิทยากรให้ความรู้ การฝึกอบรม ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาเขาขุนพนม
 - 2. กิจกรรมโครงการต่างๆ เช่น กีฬาด้านยาเสพติดของ อบต.บ้านเกาะ กิจกรรมเข้าค่าย
 วิทยาศาสตร์
- 5.4 การส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรมเพื่อดำรงความเป็นไทย

เป็นแกนนำช่วยเหลือกิจกรรมของหมู่บ้าน เช่น งานบุญเดือนสิบ งานชักพระ ให้ทานไฟ ประเพณี
 สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ กิจกรรมวันลอยกระทง

5.5 การส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา และเทคโนโลยีสมัยใหม่

เป็นกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองโรงเรียนเบญจมราชูทิศส่งเสริมให้ลูกได้รับการศึกษาระดับสูงเท่าที่ลูกจะศึกษาได้เป็นประธานกลุ่มพัฒนาคุณภาพไม้ผลของสหกรณ์การเกษตรอำเภอพรหมคีรี ให้มีคุณภาพเพื่อการส่งออก

5.6 การส่งเสริมการปกครองระบบประชาธิปไตยและหน้าที่พลเมืองที่ดี

- ประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ที่ครัวเรือนได้เข้าร่วมการประชุมประชาคมในทุกๆ เรื่องของหมู่บ้าน

- ผลักดันให้ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในกาแสดงความคิดเห็นและกระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆของเวทีประชาคมในหมู่บ้าน

- ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องและการรณรงค์ให้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งและ ไปใช้สิทธิลงคะแนนทุกครั้ง ทุกระดับ

- กิจกรรมส่งเสริมภาวะ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม โดยการจัดตั้งกลุ่มแกนนำหลาย ๆ กลุ่มและมอบหมาย ตำแหน่ง หน้าที่ ความรับผิดชอบให้แต่ละกลุ่มได้ดำเนินการ

เป็นกรรมการหมู่บ้าน

- เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ของหมู่บ้านทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง

5.7 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

- แกนนำในการริเริ่มกิจกรรมกำหนดเขตสงวนสัตว์น้ำในลำคลองบ้านท่าข้าม

- เป็นวิทยากรร่วมฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ของศูนย์วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

- เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน เรื่องการสำรวจน้ำในท้องถิ่น

- กิจกรรมรณรงค์การสร้างภูมิทัศน์ในชุมชน โดยมีกิจกรรมประดับธง การทำความสะอาดบริเวณบ้าน และถนนในชุมชนในตำบล

- กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การปลูกต้นไม้ในชุมชนและตำบลในวันสำคัญต่างๆ

5.8 ผลงานอื่นๆที่ดีเด่นและน่าภูมิใจ

เป็นผู้นำกลุ่มไม้ผลผลิตมังคุดออกฤดูกาล พัฒนาคุณภาพมังคุด ให้ปลอดสารเคมี เพื่อการส่งออกจัดส่งมังคุดไปขายต่างประเทศ เช่น จีน เยอรมัน และอเมริกา

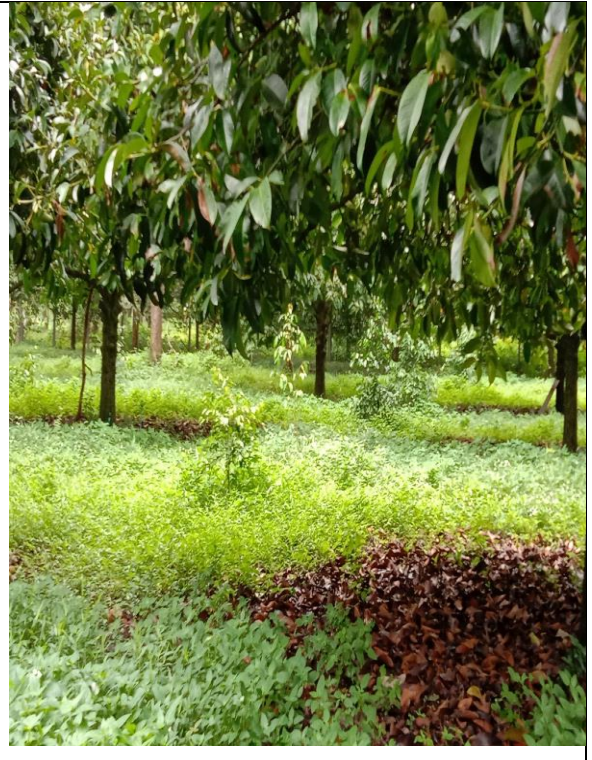

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ได้ให้ความสนใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การร่วมงานวันปลูกต้นไม้ และการทำการเกษตรแบบอินทรีย์ ดังนี้

การทำสวนมังคุดอินทรีย์ ใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี ส่งผลให้สามารถลดต้นทุนได้มาก อีกครั้งการใช้ปุ๋ยชีวภาพยังส่งผลต่อดิน คือ ช่วยให้ดินร่วนซุย มีสภาพที่ดี เหมาะแก่การเพาะปลูกได้ทุกฤดูกาล ในขณะที่ผลผลิตที่ได้ก็ได้รับในปริมาณที่เท่ากับการใช้ปุ๋ยเคมี ในระยะยาว การใช้ปุ๋ยชีวภาพจะให้ผลผลิตที่ดีกว่า และยังช่วยให้สภาพแวดล้อมดีขึ้นด้วย

- ใช้วิธีการตัดหญ้าแทนการใช้ยาปราบวัชพืช ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิต และยังเป็น การอนุรักษ์ดินอีกทางหนึ่ง
- ด้านการปลูกต้นไม้ได้ปลูกพืชยืนต้นแซมในสวนมังคุด สวนยางพารา เช่น ต้นสะเดา ต้นหมาก เป็นต้น
- การใช้สมุนไพรทดแทนการใช้สารเคมี ในการป้องกันและกำจัด
- ใช้ตามหลักวิชาการของศัตรูพืชแต่ละชนิด
- มีการตัดแต่งกิ่งหลังเก็บเกี่ยว
- มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ในรูปปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก เพื่อปรับโครงสร้างดินทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และเพิ่มธาตุอาหาร

ภาคผนวก

